

Становище на Алина Гъркова, магистър по Политология, Бакалавър по МИО и Политология, УНСС София ; Асистент по проект в Европейската мрежа за политически фондации (European Network of Political Foundations, ENoP) Брюксел, на тема: 'Ролята на външната политика за изграждането на положителен образ на България в чужбина'

В динамично развиващите се международни отношения днес и в контекста на световната глобализация, от изключителна важност се оказва използването на модерни външно-политически инструменти за постигане на национални цели. В този смисъл се наблюдава преход от традиционна към публична дипломация. Публичната дипломация като съвременна и гъвкава форма, позволява активното участие на неправителствения сектор и гражданското общество за постигане на поставените външнополитически цели.

В конкретния случай – подобряване на международния имидж на България – трябва да се подходи както с методите на традиционната дипломация, така и с тези на публичната. Трябва да се създаде един паралелен и същевременно комплементарен механизъм, който да допринесе за поэтапното постигане на крайната цел.

В институционално отношение – ролята на Външно министерство, посолствата и президентската институция остават ключови. Оценката на страната и нейният имидж се определят от множество фактори, отразени като похвала или критика в докладите на ЕК. Тези доклади и европейските медии (които ги отразяват) допринасят и за обществените нагласи спрямо България в чужбина.

Българските институции, от своя позиция, се опитват да покажат позитивния образ на страната като организират културни вечери, открояващи автентичните/уникалните страни на България: историята, бита, културата. Тези инициативи обаче са лишени от всеобхватност. Те остават елитарни в същността си, достъпни на равнище европейски институции. Липсва им широка общественост, която да позволи на гражданите на ЕС да опознаят културата на България, респективно да добият лични впечатления, които да повлияят положително на предварителните нагласи. **Тоест, изграждането на положителния имидж на страната трябва да започне не от върха, а от основата на пирамидата, където се намират гражданите.**

При този подход инициативата да идва от гражданските общности на българите в чужбина, а приемник да бъдат местните граждани, жители на конкретната държава.

В тази връзка предлагам следното решение:

- Създаване на единна мрежа от регионални клубове (сдружения), разположени в страните-членки на ЕС с най-голяма концентрация на български граждани (постоянно и/или дългосрочно пребиваващи).

Седалище и координационен център на мрежата следва да бъде Брюксел в качеството си на лобистки център на Европейския Съюз. Комуникацията с другите регионални звена да се осъществява посредством съвременни комуникационни канали (интернет страница, виртуални групи за комуникация, фейсбук, твитър и др.).

Основна роля и двигател на дейността на клубовете следва да бъдат българските емигранти на територията на конкретната държава, които, със съдействието на българските институции, да организират обществени, социални и културни мероприятия и акции под лозунга на ЕС 'обединени в различията', насочени към подобряването имиджа на България.

Уникалното предимство, което тази социална група притежава, е личната среда и персонални контакти с местни резиденти. За разлика от институционализираните културни събития, организирани от българските посолства, достъпни за една по-ограничена публика, тези клубове ще имат за цел по-голяма масовост. Основна цел ще бъде популяризирането на българската култура, бит, обичаи с цел подобряване имиджа на страната в чужбина, но обхватът ще бъде значително по-голям. **В ролята на 'посланици на българската култура' ще влизат самите българи, пребиваващи на територията на конкретната държава. Те, посредством установените си вече лични контакти с местни резиденти, ще популяризират инициативите на ниво гражданско общество.**

Самите инициативи ще бъдат организирани от активните **емигрантски ядра** в конкретната държава с подкрепата или под патронажа на президента на България. **Дейностите, които ще бъдат осъществявани от регионалните клубове, могат най-общо да се сведат до:**

- Създаване на общ (за мрежата) календар от **събития с национална значимост** (празници и чествания, включително религиозни), както и събития от културноопределяща и национална значимост за страната, на чиято територия се намира клубът. Целта е както организиране на български чествания с опознавателна за гражданите на страната-приемник цел, така и опознаване на местната култура и обичаи. Създаването на подобни взаимно-опознавателни връзки ще допринесе за по-доброто разбиране на културните различия и ще насърчи межкултурния диалог.
- Целенасочено 'издирване' на **сходства между обичаи от националната култура на България и културата на съответната държава**. Изтъкване на тези сходства като част от общата история/ценности на Европа и честването им заедно.
- Открояване на **специфичните за България обичаи и празници**, организиране на вечери на гражданския културен обмен, като се акцентира върху лозунга на ЕС 'обединени в различията'.

- Осъществяване на **съвместни събития със страни-съседки**; съвместни културни фестивали, демонстриращи отношения на добросъседство и целящи паралелно представяне на културните обичаи и бит на съседски страни в контекста на ЕС.
- **Присъединяване на българи към местни инициативи** – изразяване на солидарност с общността, към която са се приобщили.
- Популяризиране на българските църковни общности посредством участието им в **доброволчески инициативи** (коопериране с местни организации за набиране на дрехи, храна за бедните) – изтъкване на общите за ЕС християнски ценности и демонстриране на отговорност не само към своята, но и към чуждата общност.
- Контакти с **българския бизнес и НПО сектор** с цел ресурсно и финансово подпомагане на инициативите.
- Контакт с **български фондации, членуващи в международни мрежи** (също политически фондации, които могат да окажат лобистко влияние).
- Издаване на двуезичен или многоезичен **електронен бюлетин**, свързан с българската култура и изминали/предстоящи инициативи в конкретната държава.

Изграждането на подобна **мрежа от граждански обединения в чужбина** не само ще допринесе за подобряване имиджа на България в международен план посредством културно-опознавателни инициативи. То не само ще промотира европейската идея за 'обединение в различията', но и ще послужи като фактор за сближаване на българската общност в чужбина, по-добра комуникация с нея и по-лесно идентифициране на съществуващите за българските емигранти проблеми.